gemeente Eersel
kempisch wonen in een wereldregio

Raadsvoorstel

Raad d.d.	17 september 2024	**Portefeuillehouder**	SKR
Commissie d.d.	3 september 2024	**Opsteller**	fgro01
B&W d.d.	13 augustus 2024	**Zaaknr.**	Z22000846

Onderwerp

Wensen en bedenkingen Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant

Voorstel

De raad voor te stellen:

1. Kennis te nemen van de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant deel I Afsprakenkader.
2. Wensen en bedenkingen in te dienen op de vijf ontwikkelprincipes uit de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant.
   I. Voor de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden is de eigen Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 leidend boven Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant.
   II. In Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant wordt nog onvoldoende aandacht besteed aan brede welvaart, met name de (basis)voorzieningen, samenleving, welzijn, landschap en klimaat. Met de ingrepen in de fysieke leefomgeving worden immers sociaal-maatschappelijke doelen behaald. Dit sluit aan bij de zorgen van inwoners uit De Kempen op deze thema's.
   III. Woningbouw is de hefboom voor vitale kernen. Voor landelijke kernen met veel particulier woningbezit is dit met alleen inbreiding onvoldoende te bereiken. Ook uitbreiding is noodzakelijk, met behoud van de kracht van het (mozaïek)landschap.
   IV. Een subregionale knoop voor De Kempen en de noodzakelijke mobiliteitstransitie in de Kempen is alleen succesvol, als er sprake is van een hoogwaardige openbaar vervoer (HOV) verbinding vanuit het stedelijk gebied van en naar De Kempen. De Kempen is op dit moment de enige subregio in de MRE waar geen HOV of treinverbinding is. De gevraagde bijdrage aan de schaalsprong van de regio kan niet middels de huidige OV-structuren. Het doortrekken van de HOV-structuur vanaf De Run in Veldhoven minimaal tot aan Eersel is hierbij een noodzakelijke randvoorwaarde. Een mobiliteitsknoop in Eersel maakt een fijnmazig netwerk van ov naar de overige kernen in De Kempen mogelijk. Mede gezien de nieuwe ontwikkelingen bij het BIC en de te verwachten extra mobiliteit en sluipverkeer in De Kempen.

Inleiding/aanleiding

Op de Omgevingsdag van 13 juli 2023 hebben de colleges van de 21 gemeenten en het dagelijks bestuur van waterschappen De Dommel en Aa en Maas ingestemd met de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant (bijlage 1). Gedeputeerde Staten Noord-Brabant heeft via een brief positief gereageerd op de Ontwikkelstrategie. Mede op basis van het advies van de Raadstafel21 is in het portefeuillehouder-overleg Ruimte & Wonen van de Metropoolregio Eindhoven (MRE) afgesproken dat alle 21 gemeenten de Ontwikkelstrategie voorleggen aan hun gemeenteraad, om de wensen en bedenkingen ten aanzien van de vijf ontwikkelprincipes op te halen.

De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden stellen een eigen ontwikkelstrategie voor De Kempen op vanuit een bestuursopdracht van de vier gemeenteraden. De ontwikkelstrategie met een voorkeursrichting voor De Kempen (bijlage 2) vormt het uitgangspunt voor de reactie op de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. Beide raadsvoorstellen worden in dezelfde vergadering behandeld.

gemeente Eersel
Kempisch wonen in een wereldregio

Beoogd effect
Breed regionaal draagvlak over de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant en de 5 ontwikkelprincipes die daaraan ten grondslag liggen.

Samenvatting
De Metropoolregio Eindhoven (MRE) legt de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant voor wensen en bedenkingen voor aan de gemeenteraad van de 21 gemeenten. De Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant is een richtinggevende visie over de manier van verstedelijking voor de regio. Wonen, werken en mobiliteit staat hierin centraal. De visie is uitgedrukt in vijf ontwikkelprincipes die in een vervolg verder worden uitgewerkt.

Wettelijk en/of beleidskader
Ontwikkelstrategie de Kempen
Omgevingsvisie 2.0

Argumenten
1.1 De Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant is een richtinggevende visie over de manier van verstedelijking voor de regio. Wonen, werken en mobiliteit staat hierin centraal.
De visie is uitgedrukt in vijf richtinggevende ontwikkelprincipes die in een vervolg verder worden uitgewerkt.
1. Bodem, water, natuur en landschap als leidend principe.
2. Woningbouw als hefboom voor vitale kernen en dorpen.
3. Subregionale knopen vergroten de netwerkkracht van de regio.
4. Internationale toppositie voor de Brainport vraagt om een kwalitatieve agenda voor werklocaties.
5. (H)OV en fiets als mobiliteitsdragers voor de regio; auto- infrastructuur is aanvullend.

1.2 De Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant geeft op hoofdlijnen een antwoord op de economische groei en veranderende demografie in de regio.
Mede als gevolg van de economische groei en veranderende demografie staan we als regio voor enkele grote opgaven. De Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant draagt eraan bij dat het ons als regio niet overkomt, maar dat we de groei in goede banen leiden zodat de leefbaarheid en brede welvaart verder worden versterkt. In de vier Kempengemeenten werken we dit uit in een eigen ontwikkelstrategie voor De Kempen. Er worden nog geen locaties genoemd in de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. Dat is wel onderdeel van de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 die in 2025 verder vorm krijgt.

2.1 De Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant is met de 21 gemeenten voorbereid.
De ontwikkelstrategie is in het MRE-verband voorbereid. Deze strategie heeft daarmee een breed draagvlak in de regio.

2.2 Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 is leidend voor De Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden en vanuit dat punt toegezonden aan de MRE.
Deze eigen ontwikkelstrategie is in een breed en intensief traject met de vier Kempengemeenten en participatie van inwoners voorbereid. Deze strategie is breder opgezet met meer onderwerpen van brede welvaart. Ook gaat deze strategie dieper dan de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. Beide ontwikkelstrategie staan wel in relatie tot elkaar. Dat geldt ook voor de vijf ontwikkelprincipes, waar een reactie op wordt gevraagd. Deze principes worden onderschreven voor zover deze complementair zijn aan Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040.

2.3 Bodem en water, natuur en cultuurhistorische landschappen zijn leidend in onze afwegingen.
Deze elementen gaan over de basissystemen die garant staan voor de kwaliteit van leven bij het veranderende klimaat. Die kwaliteit wordt bepaald door een veilige omgeving en een aantrekkelijke leefbare omgeving met een sterke landschappelijke en rijke cultuurhistorische identiteit. Het

beekdalenlandschap, de natuurgebieden en de cultuurhistorische structuren en elementen zijn zowel de troeven van de regio als aantrekkelijk vestigingsklimaat, als ook de plekken waar ruimte is voor fundamentele opgaven als waterberging, luchtkwaliteit en het voorkomen van hittestress. Ook in de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 wordt het landschap zeer gewaardeerd en de klimaatopgave onderkend. Voor dit principe wordt geen reactie voorgesteld.

2.4 Woningbouw is de 'hefboom' voor behoud en versterking van leefbaarheid in de kernen.
Ook in de voorkeursrichting van de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 wordt gekozen voor woningbouw om leefbaarheid te behouden en te versterken. Daarmee worden fysieke en maatschappelijke opgaven gecombineerd. Bij dit principe gaat inbreiding voor uitbreiding en wordt ingezet op ontwikkeling nabij voorzieningen om het draagvlak voor die voorzieningen te versterken. Uitbreiding blijft mogelijk na zorgvuldige afweging: uitbreiding draagt bij aan de versterking van de kwaliteiten voor de bestaande kern, waarbij bodem en water leidend blijven. Deze ruimte voor uitbreiding is toegevoegd op uitdrukkelijk verzoek van de colleges van De Kempengemeenten, maar is opgenomen als uitzondering. Voor dit laatste punt wordt dan ook een reactie voorgesteld.

2.5 Subregionale knopen zorgen voor bereikbaarheid van woon- en werklocaties en mobiliteitstransitie.
De knoop verbindt OV, (snel)fiets en de autostructuur. De bestaande en nieuw aan te leggen OV-structuur vormt het sturend principe voor bereikbaarheid van de regio en het stedelijk gebied. De afhankelijkheid van de auto zal in de subregio's wel blijven. Met de knopen wordt invulling gegeven aan de verbeterpunten vanuit het participatietraject: bereikbaarheid, OV en het sluipverkeer. De knopen bieden daarnaast kansen voor het aanbieden van aantrekkelijke woon- en werkmilieus en voorzieningen die een aanvulling vormen op het aanbod in de regio. Dit is een stimulans voor de subregionale economie en leefbaarheid. De voorkeursrichting uit de Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 is gebaseerd op de denkrichtingen 'gelijk verdeelde groei' en 'groei nabij stedelijk gebied'. De concentratie van een deel van de extra groei voor de regio wordt versterkt door de mogelijkheid van een subregionale knoop. Er wordt een reactie voorgesteld voor de subregionale knoop in combinatie met de mobiliteitstransitie en HOV.

2.6 Er wordt ingezet op kwalitatieve groei van voor bedrijven die het ecosysteem versterken.
Gezocht wordt naar op revitalisatie van bestaande werklocaties, gedifferentieerd aanbod van werklocaties en niet alles meer te faciliteren. Er wordt gezocht naar slimme clustering, ook met kennisinstellingen, mkb, infrastructuur en energie. Ook voor Kempische bedrijven zijn groeimogelijkheden van groot belang. De position paper bedrijventerreinen (bijlage 3) is leidend voor De Kempen en past bij dit principe. Voor dit principe wordt geen reactie voorgesteld.

2.7 Om de regio bereikbaar en leefbaar te houden is een mobiliteitstransitie naar andere vervoerswijzen dan de auto noodzakelijk.
Voor de bereikbaarheid wordt ingezet op het versterken van een robuust OV-, mobiliteitshub- en fietsnetwerk. Daarmee worden zowel de bereikbaarheid van woon- en werklocaties en knooppunten van OV versterkt. Dit is ook gezien de ambities op duurzaamheid en leefbaarheid noodzakelijk. In de concept-Ontwikkelstrategie de Kempen en vanuit de toekomstdialogen met inwoners wordt dit erkent en als belangrijk verbeterpunt genoemd.

Een subregionale knoop voor De Kempen en de noodzakelijke mobiliteitstransitie in De Kempen kan echter alleen succesvol zijn, als er sprake is van een hoogwaardige openbaar vervoer verbinding vanuit het stedelijk gebied van en naar de Kempen. De Kempen is op dit moment de enige subregio in de MRE waar geen HOV of treinverbinding is. De gevraagde bijdrage aan de schaalsprong van de regio kan niet middels de huidige OV-structuren. Het doortrekken van de HOV-structuur vanaf De Run in Veldhoven minimaal tot aan Eersel is hierbij een noodzakelijke randvoorwaarde. Mede gezien de nieuwe ontwikkelingen bij het BIC en de te verwachten extra mobiliteit en sluipverkeer in De Kempen. In de voorgestelde reactie wordt hier nadrukkelijk aandacht voor gevraagd.

gemeente Eersel
Kempisch wonen in een wereldregio

Alternatieven

Er worden geen alternatieven voorgesteld. Het college heeft reeds ingestemd met de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. De Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 met de voorgestelde voorkeursrichting passen op hoofdlijnen bij de vijf ontwikkelprincipes, in de voorgestelde reactie wordt dit aangescherpt.

Risico's

1.1 De Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant is een beleidsvoornemen, waarover commitment is bereikt op de Omgevingsdag.

Het heeft daarmee geen bindende juridische status, maar de partners worden geacht om dit verder uit te werken en te verankeren in hun beleid (bijvoorbeeld de omgevingsvisie). Er is geen sprake van een publiekrechtelijk besluit. Het college heeft reeds ingestemd met de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. De Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 met de voorgestelde voorkeursrichting passen op hoofdlijnen bij de vijf ontwikkelprincipes, in de voorgestelde reactie wordt dit aangescherpt.

1.2 Er is geen formele zienswijzeprocedure voor een beleidsdocument als de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant.

In het portefeuillehouderoverleg Ruimte en Wonen MRE is besloten om de ontwikkelstrategie voor te leggen aan de gemeenteraden om hun 'wensen en bedenkingen' te uiten. De reacties worden doorgeleid naar het portefeuillehoudersoverleg MRE Ruimte & Wonen. Individuele gemeenteraadsleden hebben via twee metropoolconferenties een mogelijkheid gehad om kennis te nemen van, en inbreng te leveren op, de ontwikkelstrategie.

1.3 De uitwerking op deelgebieden loopt al.

De grote en urgente opgaven in de regio noopt ons om niet stil te staan. Zo wordt de ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant verder uitgewerkt in een mobiliteitsvisie met multimodale mobiliteitspakketten, en in een visie en programmering werklocaties. De gemeenteraden zijn of worden hierbij betrokken.

2.1 Ook andere gemeenteraden kunnen wensen en bedenkingen indienen.

Dit raadsvoorstel met wensen en bedenkingen is gelijk voor de vier Kempengemeenten. Mogelijk geven ook andere gemeenteraden een reactie op de vijf ontwikkelprincipes.

Financieel

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.
Er is geen sprake van een inkoop/aanbesteding naar aanleiding van dit voorstel.

Communicatie/Participatie

De wensen en bedenkingen van de gemeenteraad worden ingebracht in het portefeuillehouderoverleg Ruimte & Wonen van de Metropoolregio Eindhoven. Daar wordt een afweging gemaakt hoe met de wensen en bedenkingen van de 21 gemeenteraden om te gaan. Dit wordt via het college teruggekoppeld aan de gemeenteraad.

Planning

- De Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant vormt de basis voor verdere uitwerking van wonen, werken en mobiliteit op regionaal niveau. Bijvoorbeeld de regionale mobiliteitsvisie en -pakketten, de visie en programmering werklocaties en de woondeal.

- Daarnaast gebruiken we de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant als inbreng voor subregionale en lokale beleidsontwikkeling zoals Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 en de Omgevingsvisie.

gemeente Eersel
Kempisch wonen in een wereldregio

Bijlagen

1. Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant (deel I Afsprakenkader)
2. Rapport Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040
3. Position paper bedrijventerreinen De Kempen
4. Concept-brief Wensen en bedenkingen Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant aan de MRE

Eersel, 13 augustus 2024
Burgemeester en wethouders van Eersel

Locosecretaris	locoburgemeester
De heer J. Weekers	H.J.M. Beex

gemeente Eersel
Kempisch wonen in een wereldregio

Raadsbesluit

R24.077

Onderwerp: Wensen en bedenkingen Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant

De raad van de gemeente Eersel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 13 augustus 2024;

gehoord de beraadslaging in de commissievergadering van 3 september 2024 (voortgezet op 5 september 2024);

b e s l u i t :

1. Kennis te nemen van de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant deel I Afsprakenkader.
2. Wensen en bedenkingen in te dienen op de vijf ontwikkelprincipes uit de Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant.
   I. Voor de vier Kempengemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden is de eigen Ontwikkelstrategie De Kempen 2024-2040 leidend boven Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant.
   II. In Ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant wordt nog onvoldoende aandacht besteed aan brede welvaart, met name de (basis)voorzieningen, samenleving, welzijn, landschap en klimaat. Met de ingrepen in de fysieke leefomgeving worden immers sociaal-maatschappelijke doelen behaald. Dit sluit aan bij de zorgen van inwoners uit De Kempen op deze thema's.
   III. Woningbouw is de hefboom voor vitale kernen. Voor landelijke kernen met veel particulier woningbezit is dit met alleen inbreiding onvoldoende te bereiken. Ook uitbreiding is noodzakelijk, met behoud van de kracht van het (mozaïek)landschap.
   IV. Een subregionale knoop voor De Kempen en de noodzakelijke mobiliteitstransitie in de Kempen is alleen succesvol, als er sprake is van een hoogwaardige openbaar vervoer (HOV) verbinding vanuit het stedelijk gebied van en naar De Kempen. De Kempen is op dit moment de enige subregio in de MRE waar geen HOV of treinverbinding is. De gevraagde bijdrage aan de schaalsprong van de regio kan niet middels de huidige OV-structuren. Het doortrekken van de HOV-structuur vanaf De Run in Veldhoven minimaal tot aan Eersel is hierbij een noodzakelijke randvoorwaarde. Een mobiliteitsknoop in Eersel maakt een fijnmazig netwerk van ov naar de overige kernen in De Kempen mogelijk. Mede gezien de nieuwe ontwikkelingen bij het BIC en de te verwachten extra mobiliteit en sluipverkeer in De Kempen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 17 september 2024 (voortgezet op 19 en 24 september 2024).

De raad van de gemeente Eersel

de griffier, de voorzitter,

J.W.G. van Bree drs. W.A.C.M. Wouters